

Lesní mateřská škola Bažinka, školská právnická osoba,
Horka nad Moravou

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Poznáváme společně svět

Platnost dokumentu: od 1.9.2023 do odvolání

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky pro vzdělávání
 - 3.1 Popis zázemí
 - 3.2 Místo, kde se děti vzdělávají
 - 3.3 Životospráva
 - 3.4 Psychosociální podmínky
4. Organizace vzdělávání
 - 4.1 Denní režim
 - 4.2 Řízení organizace
 - 4.3 Personální a pedagogické zajištění
 - 4.4 Spolupráce s rodiči
 - 4.5 Zápis dětí
 - 4.6 Adaptace dětí
5. Specifické podmínky vzdělávání
 - 5.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 5.2 Vzdělávání dětí nadaných
 - 5.3 Vzdělávání dětí do tří let
6. Charakteristika vzdělávacího programu
 - 6.1 Pedagogická koncepce
 - 6.2 Naplňování klíčových kompetencí
 - 6.3 Předškolní příprava
7. Vzdělávací obsah
 - 7.1 Integrované bloky
 - 7.2 Průřezová a doplňková témata
 - 7.3 Rozšiřující vzdělávací nabídka
8. Evaluační systém

1. Identifikační údaje

- Název školy: Lesní mateřská škola Bažinka, školská právnická osoba
 - Sídlo školy: Vodní 82/2, Horka nad Moravou, 783 35
 - Právní forma: školská právnická osoba
 - IČO: 06743668
 - Zázemí školy: GPS: 49°38'35.953"N, 17°11'48.745"E
 - Ředitelka: Mgr. Jiřina Popelková
 - Kontakt: 725027940
 - E-mail: bazinka@bazinka.cz
 - Webové stránky: www.bazinka.cz
-
- Zřizovatel: Rozvišť, z.s. (spolek)
 - Sídlo zřizovatele: Vodní 82/2, Horka nad Moravou, 783 35
 - IČO zřizovatele: 01552937
 - Statutární zástupce zřizovatele: Mgr. Jiřina Popelková
 - Kontakt: 725 027 940
-
- Kapacita školy: 30 dětí
 - Počet tříd: 2 třídy
 - Provozní doba: 7.30 – 16.00
-
- Název ŠVP: Poznáváme společně svět
 - Platnost ŠVP: 1. 9. 2023 do odvolání
 - Revize: 1.9.2025

2. Obecná charakteristika školy

Lesní mateřská škola Bažinka vznikla v roce 2013 původně jako „lesní dětský klub“, provozován spolkem Rozvišť, z.s. Od 1.9. 2018 je Lesní MŠ Bažinka zapsána v rejstříku škol a školských zařízení.

Od zahájení činnosti je Bažinka členem Asociace lesních MŠ, účastní se jejich vzdělávacích a osvětových projektů. Vznik lesního klubu byl také podporován Centrem ekologické výchovy Sluňákov.

Lesní mateřské školy se od ostatních MŠ liší tím, že vzdělávací program a většina denních činností probíhá venku – především ve volné přírodě. Pro LMŠ Bažinka je dále typická přátelská a rodinná atmosféra a velké zapojení rodičů do provozu a údržby pozemku a zázemí. Kapacita školy je nyní 30 dětí ve dvou třídách (Káňata a Bobřici).

3. Podmínky pro vzdělávání

Vzdělávání dětí v LMŠ Bažinka probíhá v přírodě Litovelského Pomoraví, poblíž obce Horka nad Moravou. Zázemím je vybavený pozemek na parc. č. 1601/8, 1601/7, k.ú. a 1601/6 v k.ú. Horka nad Moravou. Celková výměra je 2332 m². Pozemek je obklopen pestrou a členitou krajinou, leží mimo zastavěnou část obce a zároveň je dobře dostupný autem po celý rok. Pozemky jsou ve vlastnictví soukromých osob a jsou dlouhodobě pronajaty školskou právnickou osobou Lesní mateřská škola Bažinka.

Vybavení pozemku bylo pořízeno díky dotacím od MAS Moravská cesta, obce Horka nad Moravou, Nadačního fondu Veolia, Olomouckého kraje a Státního fondu životního prostředí v rámci Operačního programu životní prostředí a díky darům rodičů.

Podmínky vzdělávání lesních MŠ blíže popisuje vyhláška MŠMT o Předškolním vzdělávání (280/2016 Sb.) a vyhláškou 410/2005 Sb.

3.1 Popis zázemí

Pozemek Lesní MŠ Bažinka je obklopen stromy a keři, sousedí s loukou, rybníkem, lesem i polem. Pozemek je rozdělen na zázemí třídy Káňata a třídy Bobřici.

Každá třída má svůj vytápěný objekt – mobilní domek a maringotka (tiny house). Jde o prostory pro přehledné uložení osobních věcí dětí, náhradního oblečení, didaktických pomůcek a knih, výtvarných potřeb, hudebních nástrojů, vybavení pro pedagogy, šatna pro pedagogy, odpočinek dětí. V zimním období slouží také jako místo oběda.

Dále je v zahradě každé třídy

- venkovní krytý prostor vybavený stolečky/lavicemi (altán, stan)
- kompostovací toalety s umývarkou, kde je tekoucí teplá voda v termovárnicích a látkové ručníčky pro osušení rukou,
- dvoukolý vozík, který je vybavený pro pobyt v přírodě - lékárníčkou, náhradním oblečením, barelem s pitnou vodou, hygienickými potřebami a dalším vybavením.
- ohniště a dřevěné špalky na sezení – pro ranní přivítání dětí
- o venkovní skříň s dětským nářadím (kladívka, pilky, rýče, lopaty, hrábě, atd.)
- o pomůcky pro pozorování přírody (dalekohledy, lupy, síťky)
- o „blátivá kuchyně“ (stolky, skříňka s „nádobím“ na „vaření“)
- o blátoviště – staveniště
- o vyvýšené záhony, na kterých pěstujeme zeleninu a bylinky
- o velká tabule na malování křídami
- o keře a vysoká tráva ke hraní různých her a cvičení hrubé motoriky,
- o zásoba různých klacků, kúlů, kolíků, polínek, prkýnek, kamenů a dalších přírodních materiálů, ze kterých mohou děti stavět různé stavby a výrobky
- o sečená louka pro hry a cvičení

Obě třídy využívají:

- o teepee (velký indiánský stan) – krytý prostor pro aktivity v kroužku s ohništěm uprostřed
- o hliněný kopec – staveniště, v zimě bobování
- o skluzavka, houpačky
- o kompostoviště pro ekologickou výchovu
- o motýlí záhon
- o jedlé keře (maliny, rybíz atd.)

3.2 Místo, kde se děti vzdělávají

Na rybník u zázemí školy navazuje série tůňek zakončená druhým rybníkem s mělkou pláží. Tůňe mezi oběma rybníky využíváme k pozorování vodní a mokřadní bioty – především hmyzu a rostlin. Podél vodního parku je kopcovitý terén se stromy a keři, kde mají děti spoustu prostoru pro procvičování hrubé motoriky, a za kopcem se nachází bývalá motokrosová dráha vhodná pro různé hry a v zimě k bobování.

Na opačnou stranu od pozemků LMŠ Bažinka se nachází volně přístupné pozemky Centra ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s. Sluňákov (dále jen Sluňákov) a lužní lesy Litovelského Pomoraví. Na pozemcích Sluňákova je spousta volně přístupných objektů, které s dětmi navštěvujeme po dohodě s pracovníky Sluňákova. Jde především o lesní chrám, který má střechu s vyhlídkou a z oblázků vysypanou zem, takže ho využíváme k svačině či tvoření během výpravy za nepříznivého počasí. Z vyhlídky mohou děti pozorovat okolí dalekohledem a poznávat krajinu. Dále na pozemcích Sluňákova nejvíce využíváme dřevěná dlabaná korýtka, představující regulované a meandrující koryto řeky, vhodné pro různé experimenty s vodou a jinými materiály, pískoviště s vydlabanými stopami živočichů, hřiště z velkých kmenů, které jsou různě duté a vydlabávané, Sluneční horu, která skrývá umělou jeskyni, kamennou spirálu pro rozvoj hrubé motoriky. V tomto prostoru jsou také rozmístěny lavice vhodné pro svačinku či rukodělné a výtvarné práce. Směrem k obci se nachází fotbalové hřiště a malá obůrka s daňky.

Les je vhodný jak pro aktivní trávení času, tak pro navození klidových momentů a pro různé přírodovědné výpravy. Na kraji lesa u LMŠ s dětmi sledujeme bobří hráz, kterou zde bobří neustále dostavují. Les (podobně jako všechny ostatní pozemky, které s dětmi navštěvujeme) nám dává hojnost materiálů, které s dětmi můžeme využívat. Dobře se zde učí barvy a jednoduchá matematika s plody, květy, barevným podzimním listím, klacky, houbami atp. To vše děti používají k různým konstrukčním účelům, výtvarným a rukodělným pracím. Je zde také množství pevných keřů, které slouží především jako průlezky.

3.3 Životospráva

Součástí filozofie školy je dodržování zásad zdravého stravování. Obědy dodává dodavatel v rámci školního stravování dle spotřebního koše (*změna od září 2025*), svačiny mají děti z domu. V případě zájmu rodičů zajistí LMŠ školní stravování – oběd i svačiny dle spotřebního koše.

Dodržujeme pitný režim, děti mají k dispozici dostatek tekutin (v zimě teplý čaj, v létě voda). Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme, nicméně nabízíme jim různorodé pokrmy a učíme děti je poznávat a ochutnávat.

Děti mají zajištěn dostatečný pohyb, tráví většinu dne na čerstvém vzduchu. Každodenní pobývání v zeleni také prokazatelně snižuje stres a napětí jak u dospělých, tak u dětí.

Děti po obědě odpočívají v zázemí, kde má každé dítě svoji matraci a spacák, polštářek, případně plyšovou hračku, která dítěti poskytuje pocit bezpečí a spokojenosti. Dětem čteme pohádku a poté krátký čas (10-20 min.) probíhá tichá relaxace. Děti, které neusnou, vstávají a věnují se klidné

činnosti u stolečku, aby nerušily spící děti. Děti nejsou nuceny k spánku, učí se relaxovat. Dostatečný odpočinek po obědě je pro děti v LMŠ velmi důležitý.

Děti jsou v rámci výchovně vzdělávacího procesu a vnitřní pohody ušetřeny kontaktu s moderními technologiemi. Počítač, tablet či interaktivní tabuli apod. ve školce záměrně nemáme.

3.4. Psychosociální podmínky

Díky malému kolektivu dětí a komunitnímu fungování poskytuje LMŠ dětem bezpečné a láskyplné prostředí. Vztah dětí a průvodců je založen na vzájemné důvěře a respektu. Děti podporujeme ve vyjadřování svých názorů a potřeb. Učíme je, jak požádat průvodce o pomoc v situacích, ve kterých si neví rady. Všechny děti zde najdou rovnocenné postavení a zároveň klademe důraz na jejich individualitu. Průvodci se snaží být pro děti dobrými vzory v každodenních situacích.

Ve škole panuje klidná atmosféra, která dětem usnadňuje začlenění se do kolektivu a rozvíjí jejich sociální schopnosti. Děti se podílejí na vytváření třídních pravidel a dohod, které pak vedou k jejich úspěšnějšímu dodržování. Průvodce umožňuje dětem rozvíjet se přirozeně jejich vlastním tempem. Budujeme u dětí sebedůvěru, samostatnost a spolupráci.

4. Organizace vzdělávání a provozu

4.1 Denní režim

Denní rytmus v LMŠ je pravidelný a obsahuje dostatečné časové rezervy. Je tvořen tak, aby denní činnosti probíhaly bez spěchu a s ohledem na potřeby a schopnosti dětí předškolního věku. Dbáme na to, aby děti mohly dokončovat činnosti. Program každého dne se přizpůsobuje ročnímu období a aktuálnímu počasí a potřebám dětí.

S dětmi se ráno vítáme pohybovou básničkou, která je celý školní rok stejná. Před obědem pravidelně recitujeme „před-obědovou“ básničku s ukazováním. Jde o předělové rituály, které dětem pomáhají orientovat se v denním rytmu školky a adaptovat se na něj.

7:30	začátek provozu
7:30 – 8:25	příchod dětí, volná hra, nabídka činnosti (výtvarné, rukodělné, zahradničení...)
8:30 – 9:00	společné přivítání, ranní kruh – řízená činnost
9:00 – 9:30	hygiena, svačina
9.30 – 11:45	dopolední výprava - rukodělné čin., volná hra, společná hra dětí
11:45 – 12:45	příprava na oběd, oběd
12:45 – 14:30	odpolední odpočinek, klidová činnost / spánek podle potřeb dítěte
14:00 – 15:50	volná hra, svačina dle potřeb dětí
15.00 – 15:30	prostor pro konzultace s rodiči
15:00 – 16:00	vyzvedávání dětí

4.2 Řízení LMŠ

Statutárním orgánem LMŠ je ředitelka, kterou jmenuje zřizovatel (spolek Rozvišť, z.s.) na návrh rady školské právnické osoby Lesní mateřské školy Bažinka. Ředitelka odpovídá za vedení školy a na její práci dohlíží rada. V době nepřítomnosti ředitelky ji zastupuje zástupkyně ředitelky, která má plnou moc k jednání jménem LMŠ. V každé třídě je určen vedoucí pedagog.

Každý zaměstnanec zná podrobně svou náplň práce, podílí se na tvorbě pedagogické koncepce, na plánování a chodu LMŠ. V rámci týmu zaměstnanců je nastaven funkční informační systém a systém porad (pravidelné třídní porady a společné porady celého týmu). Podrobné zápisy z porad a dokumenty školy jsou všem zaměstnancům k dispozici na sdíleném disku.

Ředitel/ka školy podává zaměstnancům zpětnou vazbu a pravidelně vyhodnocuje jejich práci. Všichni zaměstnanci se snaží tvořit prostředí vzájemné důvěry a respektu.

Na řízení LMŠ se mohou podílet rodiče dětí (někteří rodiče jsou členy rady školské právnické osoby a/nebo zřizovatele).

Detailní popis kompetencí jednotlivých účastníků personální struktury LMŠ a jejich vzájemné interakce jsou uvedeny v Organizačním řádu LMŠ.

4.3 Personální a pedagogické zajištění

Průvodci dětí

K zajištění výchovně vzdělávací činnosti zaměstnává LMŠ pedagogické i nepedagogické pracovníky, které společně označujeme jako „průvodci dětí“ neboli zkráceně „průvodci“. Tito pracovníci společně zajišťují každodenní chod školky ve stanoveném celodenním režimu.

Při rozpisu směn průvodců vycházíme ze specifických požadavků, které na lesní mateřské školy klade §5 odst. 6 Vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání. S dětmi je po celou dobu provozu školky učitelka MŠ (tedy průvodce s kvalifikací Učitelství pro MŠ). Dále pokud je přítomno více než osm dětí, což je v LMŠ většina času, musí být přítomen druhý pedagog nebo nepedagogický pracovník, který splňuje předepsanou kvalifikaci, zpravidla jde o kvalifikaci „vychovatel“ nebo „chůva pro děti do zahájení školní docházky“.

LMŠ klade důraz na další vzdělávání a osobnostní rozvoj průvodců. LMŠ je členem Asociace lesních mateřských škol, která pro své členy v průběhu roku organizuje řadu akreditovaných i neakreditovaných seminářů a kurzů týkajících se zejména přírodní pedagogiky, partnerské komunikace s dětmi, inovativních metod ve vzdělávání apod. Zaměstnanci se také účastní DVPP dalších vzdělávacích institucí podle aktuálních potřeb týmu.

Ostatní zaměstnanci

Kromě průvodců pracují v LMŠ také provozní pracovníci zajišťující údržbu, úklid, fundraising a administrativu. Je také možné tyto náplně práce doplňovat k úvazkům průvodců a to podle zájmu průvodců a provozních potřeb LMŠ.

Externí spolupracovníci

Dlouhodobě spolupracujeme s odborníky, se kterými konzultujeme konkrétní otázky při vzdělávání a výchově dětí – psycholožka a speciální pedagožka.

4.4 Spolupráce s rodiči

V LMŠ Bažinka se snažíme udržovat dobré vztahy s rodiči a zapojovat je do dění v naší školce, ať už se jedná o společenské akce pro rodiče nebo o dobrovolné pracovní brigády, při kterých provádíme nezbytné opravy a úpravy školkového pozemku a jeho zařízení. Rodiče tak mají možnost poznat se navzájem mezi sebou i s ostatními dětmi, které právě školku navštěvují. Díky tomu vzniká rodičovská komunita, ve které se mohou děti cítit dobře a zdravě se vyvíjet, a rodiče si mezi sebou mohou vyměňovat své zkušenosti a vzájemně se podporovat. Při pracovních brigádách navíc děti získávají dobré vzory přímo od svých rodičů a spolupodílí se na budování

zázemí školky, které pak mohou využívat. Rodiče tak zároveň šetří vlastní náklady na školkovném, když nám pomáhají minimalizovat investice do rozvoje školky.

Přímé seznámení se s průvodci LMŠ Bažinka také napomáhá porozumění specifickým potřebám jednotlivých dětí. Rodiče mají možnost komunikovat s průvodci každý den při vyzvedávání dětí.

V září se konají třídní informační schůzky, na kterých mají rodiče i prostor pro dotazy. Ze schůzek je pořizován zápis. V druhém pololetí probíhají individuální konzultace s rodiči. Rodiče ovlivňují chod školky také prostřednictvím dotazníků zpětné vazby jednou ročně.

Kromě přímého kontaktu využíváme také prostorů na našich webových stránkách, kde umísťujeme informace o aktuálním dění, akcích, nebo i rady ohledně oblečení apod. Ke sdělování systémových a organizačních informací hojně využíváme informování prostřednictvím e-mailů/ *Od 1.9.2024 byla e-mailová rozesílka nahrazena informačním systémem Twigsee.*

4.5 Zápis dětí

Do LMŠ přijímáme děti ve věku zpravidla od 3 let do 6 let věku. V případě volné kapacity a po pečlivém zvážení může ředitelka přijmout dítě od 2,5 dvou let.

Zápis do LMŠ probíhá dle požadavků školského zákona (*změna od roku 2026: od 15.3 do 15.4.*) a je vyhlášen na webových stránkách školy. Podmínky přijímání dětí jsou stanoveny ve směrnici, kterou na daný rok vydává ředitelka. S rodiči/zákonnými zástupci přijatých dětí je do 30 dnů podepsána závazná smlouva, která vymezuje práva a povinnosti smluvních stran včetně platebních podmínek. V případě volných míst lze nové děti přijmout i v průběhu školního roku.

Podmínkou pro vstup dítěte do školy je schopnost zvládnout adaptaci tak, aby nedošlo k narušení vývoje dítěte.

4.6 Adaptace dětí

Naším velkým přáním je, aby se děti cítily ve školce spokojené a aby do ní chodily rády.

Pro lepší adaptaci dětí nabízíme rodičům několik možností, jak s dítětem LMŠ navštěvovat ještě před nástupem do LMŠ:

- Dny otevřených dveří - rodiče si mohou se svými dětmi prohlédnout prostory LMŠ, seznámit se s průvodci atd.
- Program Skřítci – jednou týdně probíhá při LMŠ program Skřítci pro rodiče/prarodiče s dětmi od 1,5 roku. Děti si přitom zvykají na prostředí LMŠ a jsou motivované k nástupu do LMŠ, což dále usnadňuje adaptaci.
- Možnost zúčastnit se jednoho dopoledne v LMŠ (v období před zápisem, pro lepší rozhodování rodičů, zda je LMŠ pro dítě vhodná).

Pro snadnější adaptaci doporučujeme, aby dítě znalo prostředí a okolí školky, což může rodič zajistit také tím, že okolí navštěvuje s dítětem ve volném čase a/nebo se účastí další akcí spolku, které se na pozemku konají.

Vlastní adaptace v LMŠ probíhá dle adaptačního plánu, který je s rodiči předem konzultován. Adaptační plán je zveřejněn také na webových stránkách školy. Proces zvykání je rozfázován do pěti dní a docházka je v tomto týdnu pouze dopolední. První den je dítě ve školce s rodičem, další dny se postupně rozšiřuje doba, kdy je ve školce bez rodiče. Po dohodě s rodiči může být dle potřeb dětí adaptační plán upraven, například doba pobytu rodiče ve školce může být prodloužena, výjimečně na několik týdnů, s podmínkou, že přítomnost rodiče nijak nenarušuje program, a pokud je evidentní přínos pro dané dítě.

4.7 Povinná předškolní docházka

Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje na děti, které 1. září daného roku dosáhly 5 let věku. Předškolní vzdělávání je povinné v rozsahu 4 hodin denně od 8.30 do 12.30 (v souladu s § 1c vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů). Podmínky pro omlouvání dětí v povinném předškolním roce je stanoveno školním řádem.

Pro děti, které plní povinné předškolní vzdělávání, je povinné distanční vzdělávání, pokud z důvodů uvedených v § 184a, čl. 1. školského zákona není možná přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. LMSŠ se dále řídí aktuálními doporučeními ČŠI a MŠMT.

5. Specifické podmínky pro vzdělávání

5.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Přijímání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je možné v konkrétních případech podle zájmu rodičů a po konzultaci s příslušnými pedagogicko-psychologickou poradnou. Pro tyto děti je výchovně vzdělávací obsah upraven s ohledem na jejich speciální vzdělávací potřeby dle vyhlášky 27/2017 Sb.

V případě přijetí dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat s odborníky ze školských poradenských zařízení (ŠPZ) – tedy PPP či SPZ. Poskytování podpurných opatření I. stupně se bude odehrávat s využitím plánu pedagogické podpory, který bude vytvořen vždy individuálně na míru daného dítěte v kolektivu pedagogů.

Poskytování podpurných opatření II. - V. stupně bude navázáno na spolupráci s PPP/SPC a personál školy bude postupovat dle doporučení poradenského pracoviště. Stejně tak u dětí nadaných budeme poptávat posouzení dítěte Pedagogicko-psychologickou poradnou a spolupráci na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami bude probíhat souběžně s ostatními dětmi za vydatné pomoci asistenta pedagoga. Tyto děti tak mohou být začleněny do běžného života mateřské školy. Soužití s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami by se stalo přirozenou součástí každého dne v naší mateřské škole a přinášelo by obohacení jak pro ně samotné, tak pro kolektiv dětí i učitelky.

Lesní mateřské školy jsou svojí podstatou omezena přijmout dítě s vysokým tělesným postižením, tedy dítě, které by nemohlo zvládnout se pohybovat samostatně ani s pomocí asistenta, a nebo se pohybovat s použitím pomůcek podpory v terénu. Dále nejsou lesní MŠ vhodné pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a mentálním postižením. V lesní MŠ se s měnícími se ročními obdobími, s měnícím se počasím každý den, mění i podmínky programu a vlivy, které na děti zevnějšku působí.

Budeme se maximálně snažit rodičům dětí vyhovět a dětem vytvořit podporu, ale v případech, kdy to není možné, se budeme snažit rodičům citlivě vysvětlit situaci a navrhnout případné možnosti či vhodná řešení

5.2 Vzdělávání dětí nadaných

Za nadané dítě lze dle §27 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, považovat především dítě, které při

adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadané dítě pak lze považovat především dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí LMŠ ve spolupráci s ŠPZ na žádost rodičů. Pokud se nadání dítěte projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifickým osobnosti dítěte, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru nadání dítěte zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek rodiče dítěte ŠPZ poskytnou. Na základě těchto závěrů poté ředitel LMŠ sestavuje individuální vzdělávací plán dítěte, na jehož základě je možné dítě dále vzdělávat. Pro tvorbu IVP přitom platí stejná pravidla jako v kapitole 6.1. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

V LMŠ se vzdělávání dětí nadaných obecně opírá o individuální přístup, který můžeme aplikovat z důvodu menšího kolektivu dětí a neustálé přítomnosti minimálně dvou průvodců. Zároveň je v tomto případě výhodou věkově smíšený kolektiv, kdy převážně v čase odpočinku, který plně využívají mladší děti, a v čase přestávek, které jsou v případě přítomnosti mladších dětí nutností, mohou nadané děti pracovat na úkolech a s pomůckami, které má průvodce pro ně připravené nebo jsou volně přístupné a k dispozici v zázemí LMŠ (encyklopedie, pracovní listy apod.).

5.3 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Zájem o docházku do LMŠ každoročně převyšuje počet volných míst, proto jsou stanovena kritéria přijetí do LMŠ, přičemž mají přednost děti tříleté a čtyřleté. Dále mají přednost sourozenci dětí, které již do LMŠ chodí, pokud mají třetí narozeniny do listopadu daného roku. Pokud v rámci uvedených kritérií nebude kapacita LMŠ naplněna, je možné přijmout dítě mladší.

V případě přijetí dítěte mladšího tří let zajišťuje LMŠ pro tyto děti podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče. Pro dítě bude individuálně upraven plán adaptace ve spolupráci s rodiči, doporučuje se přítomnost rodiče ve školce v adaptačním období. Vzhledem k specifickým potřebám dvouletých dětí, je umožněna docházka pouze na dopoledne.

6. Charakteristika Školního vzdělávacího programu

6.1 Pedagogická koncepce LMŠ Bažinka

Pedagogická koncepce naší lesní mateřské školy je postavena na principech přírodní pedagogiky, kde děti aktivně objevují svět kolem sebe a učí se v souladu s přírodou.

Respektujeme individuální potřeby každého dítěte, podporujeme jeho sebevědomí a sebehodnotu. Důraz klademe na stanovení jasných hranic a vzájemný respekt, který vytváří bezpečné prostředí pro rozvoj samostatnosti a schopnosti komunikovat své potřeby. Naším cílem je pomoci dětem rozvíjet jejich vlastní schopnosti a důvěru ve vlastní síly, aby se cítily připravené čelit výzvám a plně využívaly svůj potenciál.

Sedm základních pilířů pedagogického přístupu:

- **Příroda jako učitelka**

Příroda je ideální prostředí pro zdravý rozvoj dítěte. Dítě se učí celostně, přímou zkušeností. Příroda rozvíjí všechny smysly, hrubou a jemnou motoriku, fantazii, kreativitu, sociální dovednosti. Snižuje stres, agresivitu, zvyšuje imunitu, dobrou náladu, sebeúctu. Posiluje odpovědné a přátelské chování k přírodě v dospělosti. Při výpravách se řídíme heslem *"Není špatné počasí, jen špatné oblečení."*

- **Volná hra**

Hra je jednou ze základních seberozvíjejících potřeb dítěte. Dítě si potřebuje hrát, jako potřebuje jíst a spát. Hra je pro děti nejen zábavou, ale též vážnou věcí, rozumovou prací a školou myšlení.

Volná hra je typem dětské hry, při které si dítě samo vybere námět, záměr, hračky i partnera. Tato hra vychází z vlastní potřeby dítěte, jeho vnitřních motivů i zájmů. Je tedy dítětem iniciovaná a zaměřená na proces, ne výsledek. Volná hra slouží ke zdravému a přirozenému vývoji mozku. Posiluje mozek, odhaduje zájmy a záliby, podporuje kreativitu. Vede k rozvoji pohybových, emočních, kognitivních a sociálních dovedností, dává prostor pro "chyby". Proto v LMŠ Bažinka převažuje volná hra nad řízenou činností.

- **Přírodniny a skutečné nářadí**

Příroda je plná herního a pracovního materiálu, používáme to, co příroda v daném ročním období nabízí – klacky, listí, květiny, stromy, pupeny, ulity, bláto, hlína, voda, led, sníh, kamení,...

Děti mohou pracovat se skutečným nářadím a pomůckami – kladívka, pilky, nožičky, lopaty, rýče, motyky, hrábě, konvičky, šátky, lana, lupy, dalekohledy. Používáme encyklopedie, různé stavebnice.

V přírodě také rádi tvoříme. Příroda nabízí pestré možnosti pro tvorbu, ale nevyhýbáme se ani tradičním výtvarným prostředkům. Tvoříme téměř každý den.

Také pravidelné zpívání považujeme za základ dobrého zdraví. Zpíváme si všude tam, kde je pro zpěv prostor, v ranním kruhu, za chůze, při hře, při úklidu, při rukodělné činnosti apod.

- **Rytmus a bezpečí**

Každý den ve školce je podmíněn rytmem, jehož prostřednictvím získávají děti jistotu v řádu věcí a světa. Pravidelný rytmus pomáhá vnímat svět v souvislostech. Rytmus spoluutváří hranice a pocit bezpečí. Také pravidla, která máme vytvořená, zajišťují pocit bezpečí, jistoty a řádu.

- **Individuální přístup a rodinná atmosféra**

Naše třídy jsou věkově smíšené s maximálním počtem 15 dětí ve skupině se dvěma průvodci-průvodkyněmi. Věkově smíšené prostředí přímo připravuje dítě na skutečný život ve

společnosti, děti se od sebe navzájem učí v bezpečné nesoutěžní atmosféře. Starší děti si přirozeně osvojují schopnost pomoci slabším, pokud o pomoc žádají, učí se empatii, důležité schopnosti pro život ve společnosti. Mladší děti se nápodobou učí tomu, co starší děti už zvládají. Zcela přirozeně a z vnitřní motivace.

Při práci s dětmi také zohledňujeme jejich silné stránky a podle toho volíme činnosti. Chybu vnímáme jako přítele, který nás učí.

- **Vědomé riziko**

Chceme děti připravit na život, který s sebou přináší i rizika. Proto u nás děti mohou pracovat se skutečnými nástroji jako je nůž, pilka apod., mohou lézt na stromy, šplhat do prudkého svahu, rozdělávat oheň atd. Máme vypracovaný systém pravidel a opatření, při jejichž dodržování je riziko úrazu minimální.

- **Důraz na vztahy**

V naší lesní mateřské škole klademe velký důraz na budování a posilování vztahů - mezi dětmi, pedagogy i přírodou. Věříme, že harmonické vztahy jsou základem zdravého vývoje dítěte a proto se věnujeme rozvoji komunikačních dovedností a empatie a výchově ke ctnostem.

Výchova ke ctnostem - Karty ctností

V dětech podporujeme laskavost, odvahu, trpělivost a další ctnosti prostřednictvím Karet ctností. Děti se učí pojmenovávat a chápat morální hodnoty, které vedou k lepším vztahům a vzájemnému respektu.

Metodika Dobrý začátek - Maňásci

Pomocí maňásků v téměř životní velikosti se děti učí zvládat různé sociální situace - například jak se omluvit, požádat o pomoc, jak řešit konflikty a další. Hravá forma usnadňuje porozumění a rozvíjí socioemoční dovednosti.

6.2 Naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence jsou konečné schopnosti, jimiž by mělo dítě vzdělávané v LMS Bažinka disponovat po ukončení docházky. Jde o soubor dovedností, vědomostí, hodnot a postojů, které stojí v centru našeho výchovného zájmu a snažíme se je reflektovat do všech u nás probíhajících činností.

Kompetence k učení

Při naší práci s dětmi podporujeme jejich zvědavost. Nesnažíme se děti za každou cenu držet u toho, co jsme si pro ně nachystali my. Naopak, pokud o něco dítě projeví zájem, snažíme se ho pochopit a pomoci mu jeho postřeh dále rozvíjet. Tak děti učíme nenásilně a zároveň máme jejich plnou pozornost, protože se vždy věnujeme tomu, co je opravdu zajímavé. Svět se tak pro ně stává něčím, co mohou objevovat s chutí, ne co je objevovat nutíme. Podporujeme tím jejich zvědavost, schopnost pozorovat, zkoumat, objevovat, ale také vidět souvislosti a experimentovat. Vše se děje v reálném prostředí, které má své fyzikální, sociální, chemické a jiné zákonitosti a vede děti k získávání praktických zkušeností, zkoumání sebe sama a schopnosti odhadnout své vlastní síly a využít nabyté vědomosti jak v dalším učení, tak i v jiných praktických situacích. Dětem při jejich snažení reflektujeme jejich postup. Je jim tak umožněno sledovat vlastní pokroky a mít z nich radost, a tím samo sebe motivovat k další činnosti. V živém prostředí, které se mění a kde mohou děti neustále pozorovat své okolí, je rozvíjena jejich touha porozumět tomu, co se kolem nich děje.

To lze vidět především na tom, jak se neustále pedagogů ptají na věci kolem sebe a snaží se pochopit jejich vysvětlení, přitom neustále přichází s dalšími poznatky a vlastními formulacemi.

Kompetence k řešení problémů

Při zdolávání různých problémů oceňujeme u dětí především snahu. Tím je podporujeme k řešení různých problémů bez obav z chybování. Náročné situace s dětmi probíráme, popisujeme jim, jak je vidíme my a pomáháme tak dětem dění zpřehlednit, aby se mohly zorientovat a přijít s vlastním řešením. Rozvíjíme základní matematické představy – počítáním ptáků na obloze, hraním na obchod, kde se platí kamínky, srovnáváním velikostí stejných životních forem, sledováním vzdáleností při procházkách, zkoumáním souvislostí mezi vzdáleností a časem potřebným k jejich překonání, konstrukčními hrami se špalky, kamením a jinými předměty. Na základě vlastních zkušeností jsou pak děti samy schopny rozlišovat mezi funkčními a nefunkčními řešeními a zlepšují se ve volbě těch vhodných. Podporujeme především vlastní nápady dětí, jejich iniciativu k různým experimentům.

Komunikativní kompetence

Tato kompetence je rozvíjena formou tzv. kruhů, kdy se společně sesedneme a hovoříme na téma vybrané pedagogem nebo dětmi. Mluví vždy jedno dítě a ostatní mu svým mlčením dávají prostor. Když domluví, předá slovo dalšímu, abychom se všichni prostřídali.

Při procházkách nás často děti upozorňují na nějaké neobvyklé postřehy ze svého okolí. My je pak s nimi rozebíráme a zapojujeme i zbytek skupinky. Děti také často vytváří různé konstrukce ze špalků a klacků, nebo staví a kopou různé tunely, strouhy na blátovišti a při tom spolu aktivně komunikují, aby se dohodly na dalším postupu.

Na dětech je často patrné, jaké pocity právě prožívají. Toho se snažíme při rozvíjení komunikativních schopností také využívat. Přirozeně učíme děti, jak své pocity dávat najevo. Jestliže narazíme na slovo, které děti ještě neznají, tak jim jeho význam vysvětlíme. Pokud slovo nezná jen část dětí, necháme je vysvětlit si ho navzájem. Učíme děti vyjadřovat se celými větami. Dětem pravidelně předčítáme a podporujeme zájem o čtenářství.

Sociální a personální kompetence

Při rozvoji těchto schopností se snažíme především jít dětem příkladem, protože se učí nápodobou. Proto se s dětmi snažíme mluvit příjemným, nebo podle situace alespoň věcným tónem, nezvyšovat hlas, nejsme lhostejní k jejich problémům, projevujeme zájem o jejich pocity a jejich pohled na situaci. Když spolu děti řeší nějaký konflikt, popisujeme jim navzájem, jak by se ten druhý mohl cítit. Velmi využíváme také jejich vzájemné komunikace a ukazujeme jim, že pokud se dokáží domluvit na společném postupu, mohou dosáhnout mnohem lepších cílů.

Starší děti učíme pomáhat těm menším, především se samoobsluhou. Pokud máme něco, co by chtělo více dětí, vedeme je k tomu, aby se o předmět podělily (pokud to jde), nebo se vystřídaly. Z našeho kolektivu (pokud je to pro nás z provozních důvodů možné) nevyčleňujeme děti se speciálními požadavky na vzdělávání. Děti s tím učí, že lidé mají různé potřeby a každý z nás má své silné a slabé stránky.

Činnostní a občanské kompetence

Na začátku školního roku vytváříme s dětmi dohody „kamarádkého chování“ a pokud nastane v průběhu roku nová situace, pro kterou je potřeba vymyslet novou dohodu či způsob řešení, vytváříme je společně s dětmi. Naším cílem je, aby děti vždy rozuměly tomu, na čem jsme se dohodli. Tím, že se podílejí na tvorbě dohod, přebírají na sebe částečně zodpovědnost za jejich plnění, což vede k přirozenému dodržování dohod. Zároveň ve společné diskusi mohou děti vnímat názory druhých a jsou vtahovány do společného dění.

Děti zapojujeme do utváření jejich okolí – např. stavbou lesní chýšky z větví. Děti se při těchto činnostech učí rozvrhnout si práci, rozdělit jednotlivé činnosti mezi sebe a jsou také vedeny k jisté občanské zodpovědnosti, protože vědí, že mohou ovlivnit své okolí a svou činností je utvářet. Součástí našeho programu jsou také celoškolské akce s rodiči. Při nich se seznamují rodiče navzájem, ale také s ostatními dětmi. Tyto akce pomáhají utužovat kolektiv a přinášejí dětem dobrý vzor. Velmi prospěšné jsou pracovní brigády, při nichž rodiče pomáhají s pracemi na pozemku. Děti mají možnost pozorovat spolupráci a chování mezi dospělými a přímo se prací účastnit.

6.3 Předškolní příprava

Předškolní příprava v LMS Bažinka probíhá přirozeně a kontinuálně po celou dobu docházky dítěte do mateřské školy a prostupuje každodenním programem – během volné hry, pobytu v přírodě, společných činností i řízených aktivit. V posledním roce před zahájením povinné školní docházky je vzdělávání cíleně doplňováno o systematické rozvíjení dovedností potřebných pro vstup do základní školy. Děti pracují individuálně i v malých skupinách formou krátkých, soustředěných činností, a to především v oblasti grafomotoriky, zrakového a sluchového vnímání, předčtenářských a předmatematických dovedností, rozvoje pozornosti, paměti a samostatnosti. Součástí práce s předškoláky je také průběžná pedagogická diagnostika, zejména na podzim formou diagnostického testu dle metodiky Jiřiny Bednářové, na jehož základě je vzdělávání dále individualizováno. Specifickou součástí přípravy předškoláků jsou také praktické a prožitkové aktivity, jako je rukodělná práce (např. tkaní na jednoduchém stavu) a společné výpravy, které podporují samostatnost, vytrvalost, spolupráci a orientaci v prostředí. Předškolní vzdělávání až na výjimky není odděleno od běžného života třídy, ale přirozeně na něj navazuje a probíhá v souladu s filozofií lesní mateřské školy.

7. Vzdělávací obsah

Vzdělávání v LMS probíhá v přírodě, která poskytuje podnětné prostředí a mnoho různých příležitostí pro učení dětí. Proto i školní vzdělávací program LMS přirozeně a logicky vychází ze střídání ročních období. Vzdělávací nabídka je rozvržena tak, aby byla pro děti zajímavá a motivující a zároveň, aby se v ní promítly všechny okruhy elementárních poznatků a dovedností v rámci vzdělávacích oblastí dle RVP PV a ohledem na požadavky na předškolní přípravu před nástupem do ZŠ.

Děti se učí novým poznatkům a dovednostem převážně prožitkem, volnou hrou, činnostmi s přírodními materiály a pomůckami, experimentováním, zapojováním všech smyslů, pozorováním a napodobováním. Nové informace předáváme a opakuje s dětmi také při ranním komunitním kruhu. Součástí vzdělávacího působení je také předávání a utváření postojů a hodnot.

7. 1. Integrované bloky

Čtyři základní integrované bloky odrážejí především proměnlivost přírody a lidové tradice v průběhu roku. Jejich konkrétní obsah není předem detailně stanoven a je utvářen na základě konkrétních potřeb dětí a podmínek, jaké nám příroda a počasí nabídnou. Do těchto bloků jsou také zakomponované Karty ctností. Je to metodická pomůcka, která napomáhá učení dětí výchově ke ctnostem. Program je pevně spojen s přirozeným cyklem ročních období a současně se snaží propojit s ctnostmi, které jsou úzce spjaté s daným obdobím, svátky a tradicemi, které v něm probíhají, a také s počasím, které je pro dané období charakteristické. Plán je utvářen a diskutován na pravidelných pedagogických poradách jednou za dva týdny.

Názvy integrovaných bloků jsou:

- Podzim
- Zima
- Jaro
- Léto

1. **PODZIM**

Začíná školní rok, soustředíme se proto na seznámení dětí s prostředím školky, jejími pravidly, adaptací nových dětí a vytváření a znovunavázání vazeb mezi dětmi. Děti vedeme ke spolupráci a respektu. Z karet ctností vybíráme důvěru, respekt, samostatnost, pospolitost, přátelství

Podzim je časem sklizně a přípravy přírody na zimu. Je tak ideálním pro zkoumání barev a tvarů a vytváření předmatematických představ. K tomu využíváme podzimní barevné listí, plody divokých i polních plodin, sklízíme školní zahrádku a v rámci období dožínky zkoumáme ovoce a zeleninu. V tomto období děti seznamuje se ctností vděčnost, děkujeme přírodě za úrodu, kterou nám dává a dále čestnost a vlastenectví, které oslavujeme ve skutku sv. Václava. Vládl spravedlivě a nikdy nezradil svou zem, proto se také stal patronem české země. Také si povídáme si o citlivosti, vzájemné pomoci a soucitu, který souvisí se svátkem dušiček. Dětem dopřáváme dostatek příležitostí pro uspokojení potřeby pohybu a postupné zklidnění po aktivním létě a před zimním obdobím útlumu. Celý blok je zpravidla zakončen společným zazimováním zahrádky, jakožto poslední prací na zahrádce (pracovitost).

Inspirujeme se svátky a tradicemi podzimu:

Dožínky, Sv. Václav (cesta, oběť), Sv. Michael (odvaha, důvěra), Svátek stromů, Dušičky, Sv. Martin (soucit, empatie)

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávat pravidla společenského soužití
- orientovat se v prostředí LMŠ
- naslouchat si navzájem
- osvojovat si pravidla LMŠ
- adaptace dětí na prostředí školky
- vytváření kladného vztahu ke školce a pocitu sounáležitosti se skupinou
- vytváření přátelských vztahů mezi dětmi
- rozvoj hrubé motoriky – pohyb v nerovném terénu
- rozvíjet smyslové vnímání a jemné motoriky
- rozvoj řečových a komunikačních schopností
- rozvíjení schopnosti vyjádřit osobní potřeby a emoce
- posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování

Očekávané výstupy (*dítě dokáže*)

Dítě a jeho tělo:

- řezat pilkou
- chodit po nerovném terénu, vyšplhat svah
- nosit si batůžek na výpravy, vyndat a schovat svačinu a pití
- navlék přírodnin na provázek
- rytí, pletí a hrabání listí

Dítě a jeho psychika:

- zvládnout odloučení se od rodičů
- porozumět instrukcím
- vyjádřit své potřeby a pocity
- adekvátním způsobem projevoval spokojenost a nespokojenost
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ovládat pojmy větší x menší, více x méně, delší x kratší
- znát barvy a tvary

Dítě a ten druhý:

- znát a oslovovat ostatní děti jménem
- naslouchat si navzájem, rozdělit se, spolupracovat
- chovat se citlivě a ohleduplně
- chápat, že odlišnosti jsou přirozené
- respektovat jiný postoj či názor

Dítě a společnost:

- dodržovat dohody a pravidla LMŠ, podílet se na nich
- spoluvytvářet dobrou atmosféru
- jednat spravedlivě, hrát férově
- uplatňovat návyky společenského chování – pozdravit, poprosit, poděkovat
- chovat se empaticky
- podporovat začleňování nových dětí do kolektivu

Dítě a svět:

- orientovat se v prostředí školky, jejím režimu a postupech osobní hygieny a sebeobsluhy
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- dbát na svou bezpečnost
- být ohleduplný při pobytu v přírodě
- znát zvířata a stromy v lese i mimo něj a chápat jejich význam pro okolí
- porozumět, že změny v přírodě jsou přirozené, znát co se děje v přírodě na podzim
- třídit odpad – plast, papír, bio, ostatní
- bezpečně zacházet se zahradním náradím, nožem, sekerou
- bezpečně se pohybovat kolem ohně

2. ZIMA

V tomto období se zaměřujeme především na poznávání našich vlastních potřeb, vzájemné pomoci a starosti o sebe samého. To je dáno především chladným počasím, které si pro nás v tomto období příroda připravila. Když se připravujeme ven a někdy oblékání nemá konce, povzbuzujeme děti ctnostmi vytrvalost a ochota. S tím souvisí veškeré zimní radovánky a pro tělesné teplo důležitý pohyb. Dalším důležitým zásadním obdobím, které do tohoto bloku spadá, jsou Vánoce. Povídáme si s dětmi o adventu, svatých (Mikuláš, Barbora), zvycích, učíme se koledy a věnujeme se rukodělným pracím. Vše pak směřuje k vánoční slavnosti. Karty ctnosti nám v tomto období odkrývají ctnosti laskavost a štědrost, která se projevila nejen v životě sv. Mikuláše, ale také v Betlémě, do kterého přicestovali tři mudrci, kteří se přišli poklonit králi, vzdát mu slávu a přinesli dary. Nezapomínáme ani na zimní krásu přírody a její zkoumání. Věnujeme se také ctnostem starostlivost a zodpovědnost, a to nejen díky našemu krmítku pro ptáčky, kteří neodletěli do teplých krajín.

Inspirace svátky a tradicemi zimy:

Sv. Mikuláš (moudrý kněz, rovnováha sil), Advent (cesta k sobě), Vánoce

Tři Králové (dostáváme, máme dávat), Hromnice (inspirace, světlo), sv. Valentýn (láska k bližním), Masopust

Dílčí cíle

- seznámení se s vánočními zvyky a tradicemi
- procvičování oblékání (zimní oblečení, náročné podmínky)
- upevňování citové vazby v rodině, mezi kamarády a ke svému okolí
- seznamování se s lidskými hodnotami (královské ctnosti)
- rozvoj jemnou motoriku při rukodělných pracích
- rozvoj paměťových a jazykových schopností dětí
- seznamování se s Vesmírem – hvězdy (Tři králové) a planetární soustava
- rozvoj kulturně estetických dovedností
- seznámení se s vlastnostmi vody/páry/ledu
- rozvoj komunikativní dovedností

Očekávané výstupy (*dítě dokáže*)

Dítě a jeho tělo:

- chápat význam aktivního pohybu
- uvědomovat si své vlastní tělo (dech, tep, apod.)
- znát postup při oblékání
- znát názvy částí těla a smyslových orgánů
- chápat důležitost vhodného a teplého oblečení

- chránit svoje zdraví
- pohybovat se na sněhu, házet sněhové koule

Dítě a jeho psychika:

- rozhodovat o svých činnostech
- samostatně komunikovat s ostatními o svých potřebách
- chápat význam ticha (v domečku, při odpočinku, když je to potřeba)
- vymyslet a vysvětlit hru ostatním dětem
- rozlišit pravou a levou stranu
- zapamatovat si krátký text, naučit se písničku

Dítě a ten druhý:

- řešit spory klidně a rozvážně
- nabídnout pomoc menším dětem/ požádat o pomoc staršího
- chápat, že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- rozlišovat co je moje, to je tvoje (respektovat osobní vlastnictví)
- rozdělit si úkol s jiným dítětem
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Dítě a společnost:

- zapojit se do společného zpěvu a rytmických pohybových činností
- domluvit se na společném řešení, či cíli dopolední výpravy
- spoluvytvářet ve skupině pohodu
- dbát na správnou hygienu, stolování

Dítě a svět:

- uvědomovat si nebezpečí, které může v zimě nastat
- všimnout si teplotních změn a působení na náš organismus
- poznat přezimující ptáky a zimní spáči

3. JARO

Zima je za námi a vše se začíná probouzet k životu. Příroda se začíná zelenat, ale ještě předtím se zbarví květy prvních jarních rostlin. Věnujeme se poznávání nejen rostlin, ale také drobných živočichů, hmyzu a vodní biotě (zvídavost). Zkoumáme také i čas nezkrotného pohybu, který v nás okolní probouzející se příroda provokuje a pracujeme na zahrádce. Zde nesmíme zapomínat na ctnosti trpělivost a porozumění, jelikož zahrádka nám nedá ihned vysněný výsledek, a proto děti učíme k důležitému respektu k přírodním zákonitostem. Musíme také zmínit, že i pro živočichy jde o období zrození, z kterého vychází ctnosti láska a jedinečnost

Inspirace jarními svátky a tradicemi jara:

Vynášení Morany, Velikonoc, Den Matek, První Máj

Dílčí cíle:

- seznámení se s tradicemi Velikonoc a vynášení Morany
- rozvíjení fyzické zdatnosti
- seznámení se s květinami v našem okolí
- vnímání rozmanitosti a pestrosti světa
- seznámení s domácími zvířaty a mláďaty
- seznámení se s probouzející se přírodou
- procvičování sebejistoty, spolupráce

- procvičování řečových a komunikačních schopností

Očekávané výstupy (dítě dokáže)

Dítě a jeho tělo:

- koordinovat polohy a pohyby těla, vnímat hudbu pohybem svého těla
- znát jednotlivé části těla i orgány a vědět k čemu slouží
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ovládat vlastní tělo a tělesné funkce
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji

Dítě a jeho psychika:

- ptát se na slova, kterým nerozumím
- používat časové pojmy - teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

Dítě a ten druhý:

- vést děti k samostatnosti a ke společné dopomoci
- chápat, že odlišnosti jsou přirozené
- respektovat jiný postoj či názor
- vycházet druhému vstříc

Dítě a společnost:

- hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vzájemná pomoc mezi dětmi při sebeobsluze a hrách pomáhá dětem vytvářet povědomí o základních mezilidských morálních hodnotách
- snažit se chovat empaticky
- odmítat společensky nežádoucí chování

Dítě a svět:

- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje
- chovat se bezpečně v dopravním provozu
- vědět kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu)
- pojmenovat květiny ve svém okolí

4. LÉTO

Jde o období hojnosti a volnosti. Oslavujeme proto s dětmi Den dětí, kdy si připomínáme každý důležité ctnosti sebedůvěra a sebeúcta. Také se připravujeme na závěrečnou slavnost, kde se loučíme s předškoláky a školním rokem a nejen předškolákům připomínáme ctnost odvahy, kterou budou potřebovat do další etapy jejich života. Naplno si užíváme teplého počasí a věnujeme se

proto především fyzickým aktivitám typickým pro toto období a nezapomínáme zalévat naši zahrádku.

Inspirace letními tradicemi a svátky léta:

Letnice (budování společenství), Sv. Jan – letní slunovrat (jaký mám úkol tady na Zemi)

Dílčí vzdělávací cíle

- zdokonalení koordinace pohybů
- zdokonalování jemné i hrubé motoriky
- vědomě využívat hmatu při zkoumání
- cvičení cílevědomost a vytrvalost při chystání závěrečné slavnosti
- rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti
- posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- budování společenství

Očekávané výstupy (dítě dokáže)

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
- házet a chytat míč
- sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů

Dítě a jeho psychika:

- vyjadřovat smysluplné myšlenky, nápady, pocity
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- vést rozhovor
- přijímat pozitivní ocenění i případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- poznávat čísla, psaní vlastního jména a pojmenovávání písmen v něm
- používat časové pojmy a souvislosti

Dítě a ten druhý:

- nabídnout druhému pomoc
- podělit se o „hračky“ i prostor, náhradní oblečení
- uvědomit si zodpovědnosti nejen za sebe samého

Dítě a společnost:

- domluvit se na společném řešení
- vážit si práce a úsilí druhých
- zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, rozlišovat rytmus

Dítě a svět:

- upozornit na škodu, nepořádek
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě
- popsat materiálními cykly – kompost, třídění odpadu
- chápat hrozby nežádoucích látek na ŽP

8. 2. Doplnková a průřezová témata

Během roku zapojujeme témata, která nenáleží do integrovaného bloku. Jsou pro nás důležitá a snažíme se je dětem přiblížit.

VESMÍR

Vesmír je pro nás všechny velmi tajuplným místem a nejen děti si častokrát kladou plno otázek. Toto zajímavé téma dětem odkrýváme pomocí encyklopedií, společně poznáváme Slunce, hvězdy, planety a především také kosmonauty a vesmírné lodě.

Dílčí cíle

- poznávat sluneční soustavu a některá souhvězdí
- mít povědomí o základních vlastnostech Slunce a Měsíce
- poznávat známé kosmonauty - objevitele vesmíru a Měsíce
- uvědomovat si, že naše planeta Země je součástí vesmíru
- poznávat astronomický význam střídání dne a noci, vnímat změny s tímto související
- objevovat zajímavosti planety Země

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo:

- zdolávat nerovný terén
- procvičovat jemnou motoriku při rukodělných činnostech
- vnímat změny související se střídáním dne a noci

Dítě a jeho psychika:

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- uvědomovat si, že Já jsem součástí školky, rodiny a vesmíru
- zapamatovat si krátký text, naučit se písničku

Dítě a ten druhý:

- vnímat potřeby druhého
- naslouchat druhému

Dítě a společnost:

- mít povědomí o tom, že tu na planetě Zemi žijeme všichni spolu
- ohodnotit svou práci

Dítě a svět:

- porozumět, že změny v přírodě jsou přirozené
- porozumět že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje
- pojmenovat planety ze sluneční soustavy

LIDSKÉ TĚLO

Tomuto tématu se s dětmi věnujeme, jelikož se domníváme, že je potřebné znát základní zákonitosti fungování našeho organismu. Také klademe veliký důraz na poznávání a využívání našich smyslů, které jsou důležité na naše prožívání a vnímání.

Dílčí cíle

- vnímat své tělo, své potřeby a uvědomovat si své limity
- poznávat orgánové soustavy a jejich funkce

- vnímat přírodu a okolí všemi smysly
- mít povědomí o důležitosti smyslů
- znát části lidského těla

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo:

- vnímat všemi smysly
- uvědomovat si rozdíly tepla a chladu, vnímat svůj tep a dech
- poznávat své části těla a oku neviditelné orgány
- protahovat své tělo

Dítě a jeho psychika:

- rozlišovat: menší x větší; lehčí x těžší
- uvědomovat si své limity (na co stačím x na co už ne)

Dítě a ten druhý:

- chovat se empaticky
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost:

- domluvit se na společném řešení

Dítě a svět:

- vážit si rozmanitosti světa

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Je nezbytnou součástí našich životů. Dětem zprostředkováváme vždy dostatečný pohyb na čerstvém vzduchu a odpočinek a relaxaci. Klima školky je pro dítě nestresující a nabízí mu plno podnětů. Vzbuzujeme u dětí sebedůvěru, sebejistotu a respektujeme individuální prožívání dětí. Pravidelně a kvalitně se stravujeme. Samozřejmě dodržujeme pitný režim a hygienické návyky. Tyto oblasti děti znají a utvrzují si je v každodenní praxi. Usilujeme o to, aby děti dokázaly rozlišit, co je pro zdraví správné a co mu naopak škodí. Snažíme se, aby děti dokázaly odlišit teplotní změny a podle nich přizpůsobovaly své oblečení. Také děti vedeme k tomu, aby se nebáli přijít k průvodci, pokud je něco trápí („*Trápení řekni*“).

Dílčí cíle

- dokázat se zklidnit a umět relaxovat
- dodržovat hygienu
- respektovat pitný režim a stravování
- učit se základům první pomoci
- mít povědomí o zdraví škodlivých látkách
- vzbuzovat odolnost vůči stresům a zdraví škodlivým vlivům
- uvědomovat si rizika, které plynou s nezdravým zacházením
- učit se psychohygieně
- zvládat zdravotní cviky
- uvědomovat si své limity

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo:

- protahování celého těla
- dokázat odhadnout vlastní síly
- chránit své zdraví
- hlídat si svou termoregulaci

Dítě a jeho psychika:

- vnímat své potřeby a dokázat je popsat
- chápat význam ticha (v domečku, při odpočinku, když je to potřeba)

Dítě a ten druhý:

- respektovat potřeby a tempo druhých
- mít povědomí o důležitosti první pomoci
- dodržovat zásady naslouchání
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Dítě a společnost:

- spoluvytvářet ve skupině pohodu
- zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, zatančit si, zahrát divadlo, radovat se z osobního projevení se

Dítě a svět:

- snažit se odolávat vnějšímu stresu a zdraví škodlivým vlivům
- chovat se bezpečně k sobě samému i ostatním
- vyjadřovat své představy, přání i trápení pomocí různých výtvarných dovedností a technik

7.3 Rozšiřující vzdělávací nabídka

Integrované bloky jsou doplňovány kulturními akcemi či jednodenními projekty. Podrobný rozpis konkrétní nabídky včetně předběžných dat konání, je tvořen vždy v září na daný rok. Akce jsou doplňovány i během školního roku dle aktuálních možností v okolí. Využíváme rádi také nabídek rodičů na akce v rámci jejich profese.

- Návštěvy divadla, muzea, skanzenu, knihovny, Zoo, akce v ZŠ apod. (1x za čtvrtletí)
- Významné dny, výročí, státní svátky: Den Země, Den životního prostředí, Mezinárodní den lesních mateřských škol a podobně (průvodci zařadí podle aktuálních potřeb a kontextu)
- Tradiční Mikulášská sbírka pořádaná Maltézskou pomocí
- Oslavy narozenin – rituál pro každé dítě: přání, společné zpívání oslavenci

Témata vycházející z iniciativy dětí

Součástí (rozšiřující) vzdělávací nabídky jsou také krátkodobé i vícedenní tematické celky vycházející z aktuálních zájmů, podnětů a otázek dětí. Tato témata (např. dinosauři, dopravní prostředky...) vznikají spontánně na základě dětské hry, rozhovorů, pozorování nebo prožitků a jsou flexibilně začleňována do vzdělávacího procesu. Pedagogové na tyto podněty reagují a dále je rozvíjejí formou praktických činností, her, pokusů, výprav do přírody, tvořivých aktivit a práce s knihami. Tímto způsobem je podporována vnitřní motivace dětí, jejich zvědavost, samostatnost a aktivní zapojení do vlastního učení.

8. Evaluační systém

V LMS Bažinka dbáme na zpětnou vazbu a kontrolu naší práce, abychom byli schopni rozpoznat její nedostatky a dojít k jejich vhodnému řešení. Evaluaci sledujeme:

- soulad ŠVP s RVP PV
- plnění cílů ŠVP
- práci pedagogů i nepedagogů (včetně jejich sebereflexe)
- výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)
- kvalitu podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

8.1 Soulad ŠVP s RVP PV

Provádí celý pedagogický tým na pedagogické radě, na které je ŠVP schvalován.

Pedagogové i nepedagogové mohou na této poradě dávat připomínky k ŠVP a navrhnout jeho přepracování nebo přepracování jeho částí. Schválení ŠVP provádí ředitel/ka školy.

8.2 Plnění cílů ŠVP

- **kontrola naplňování integrovaných bloků** **4x ročně**

Kontrola integrovaných bloků probíhá na pedagogických poradách jednotlivých tříd po skončení jednoho integrovaného bloku. Z hodnocení je proveden zápis.

8.3 Práce pedagogů i nepedagogů

- **hospitační činnost** **1x ročně**

Provádí ředitelka nebo pověřený pracovník u každého pedagoga. Hospitace probíhá formou pozorování, je zakončena ústním sebehodnocením a zpětnou vazbou od ředitele školy. Z hospitace je vyhotoven zápis, který si ředitel školy zakládá do složky pedagogů.

- **sebehodnocení** **1x ročně**

Probíhá formou dotazníku a následné schůzky s ředitelkou před koncem školního roku. Dotazníky zakládá ředitel do složek. V rámci schůzky je také možno revidovat náplň práce a kompetence v rámci týmu, zvažovat úpravu směn či rozsahu přímé a nepřímé pedagogické činnosti.

- **hodnocení a plánování DVPP**

probíhá současně se sebehodnocením. Roční plán DVPP je v pololetí revidován.

8.4 Pedagogické diagnostikování

- **Na úrovni dětí** **průběžně celý rok**

Pedagogické diagnostikování dětí probíhá formou volného zápisu a zachycuje pokroky a významné události ve vývoji dítěte, sledujeme také zájmy dítěte a jeho silné stránky. Záznamové archy všech dětí vyplňují pedagogové průběžně po celý rok.

Několikrát ročně se pedagogové věnují této oblasti na třídních poradách. Výsledkem je postup pro další vzdělávání dětí, z porady je vždy vyhotoven zápis. Výstupy diagnostikování využíváme i při plánování programu - zařazujeme aktivity dle zájmů dětí.

Každé dítě má založeno portfolio. Do něj jsou zakládány záznamové archy, obrázky dětí opatřené jménem a datem vzniku. V předškolním roce se do portfolio zakládají také různé pracovní listy.

- **Na úrovni rodiče**

2x ročně, průběžně celý rok

Každý den dáváme rodičům ústně krátkou zpětnou vazbu o jejich dítěti (pozorování a rozhovory probíhají průběžně po celou dobu školního roku).

Třídní informační schůzky probíhají 1x ročně v září, je z nich učiněn zápis, který je rozeslán všem rodičům.

V průběhu celého roku je možnost individuálních konzultací. Vedoucí učitelky jednotlivých tříd pravidelně informují rodiče o možnosti konzultací - rodič může kdykoli o konzultaci požádat. V průběhu podzimu probíhají především konzultace s rodiči předškoláků (školní připravenost dítěte) a s rodiči nových dětí (adaptace dítěte), je z nich učiněn zápis.

8.5 Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

- **zhodnocení materiálních podmínek**

1x ročně

Na konci každého školního roku pedagogický sbor sestaví seznam chybějících pomůcek a materiálů pro příští rok. Vyhodnotí pozorovací dotazníky vyplněné jednotlivými zaměstnanci. Z vyhodnocení je proveden zápis s návrhy případných změn.

- **zhodnocení organizačních podmínek**

1x ročně

Revize školního, provozního a organizačního řádu, ředitelka.

- **zhodnocení personálních podmínek**

průběžně celý rok

Ředitelka vede rozhovory s jednotlivými zaměstnanci v průběhu celého roku.

- **zpětná vazba od rodičů dětí**

1x ročně

Ředitelka rozešle před koncem školního roku rodičům dotazník spokojenosti. Dotazníky jsou vyhodnoceny do zprávy, kterou ředitelka předává Radě školské právnické osoby a projednává na pedagogické radě před zahájením nového školního roku.